

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การเพิ่มขึ้นของประชากรมนุษย์ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวางและรุนแรง ทั้งการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม การร่อยหรอของทรัพยากรธรรมชาติ และการสะสมของมลพิษ โดยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดจากการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพและการบริโภคของประชาคมโลกอย่างฟุ่มเฟือย ดังนั้น นานาประเทศจึงได้เริ่มมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของการบริโภค ไปสู่วิถีการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือที่เรียกว่า “การบริโภคอย่างยั่งยืน” (Sustainable Consumption) ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยให้หน่วยงานระดับองค์กร ทั้งจากภาครัฐและเอกชน พัฒนารอบแนวคิดการบริโภคที่ยั่งยืน และขยายผลผ่านการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการเลือกและซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้ผู้ผลิตตัดสินใจปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของตนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดตามแนวทางดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. 2550 : 6-8)

แนวคิดเรื่องการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน กำลังเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในระดับสากล เนื่องจากการที่ประชากรโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดในการผลิตและการบริโภคเพื่อตอบสนองการดำรงชีวิตและความสะดวกสบายของมนุษย์ ก่อให้เกิดมลพิษรูปแบบต่างๆ เช่น มลภาวะอากาศ ปัญหามลพิษน้ำเสีย วิกฤตพลังงาน รวมถึงภาวะโลกร้อนที่เป็นปัญหาสำคัญระดับโลก เป็นต้น ภาระทางด้านสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ เริ่มบ่งชี้ถึงผลกระทบต่อการขีดความสามารถในการรองรับได้ของระบบนิเวศ และความไม่พอเพียงของทรัพยากรจากรูปแบบการผลิตและการบริโภคซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์เองในไม่ช้า สำหรับประเทศไทย ตลอดเวลาที่ผ่านมา โครงสร้างการผลิตและบริการของไทยใช้ทรัพยากรเป็นฐานหลักอย่างสิ้นเปลือง ไม่คุ้มค่า ประกอบกับกระแสการบริโภคแบบวัตถุนิยม ยิ่งทำให้คนเกิดความต้องการบริโภคมากขึ้น มีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง จนไม่สามารถเกิดหรือสร้างขึ้นใหม่ทันกับความต้องการใช้ได้ ทั้งยังปล่อยของเสียที่เหลือจากการใช้ดังกล่าวให้เป็นภาระในการจัดการ ซึ่งบางประเภทก็เป็นสารอันตราย ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของสาธารณชนอีกด้วย รูปแบบการบริโภคและการผลิตที่ไม่ยั่งยืน ความต้องการที่มากเกินไป และการดำเนินชีวิตที่ฟุ่มเฟือย ดังกล่าว เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดสภาวะแวดล้อมเสื่อมโทรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. 2550 : 6-8)

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการปรับแนวทางการพัฒนาของประเทศไปอย่างมาก โดยให้ความสำคัญกับมิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีการนำแนวคิด “การพัฒนาที่ยั่งยืน” มาใช้ในบริบทไทยอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อนำพาประเทศไปสู่ความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ประเทศไทยจะได้ก้าวไปในทิศทางของ “การผลิตที่ยั่งยืน” มาในช่วงเวลาหนึ่ง ก็ยังปรากฏข้อเท็จจริงว่าปัญหาด้านการใช้ทรัพยากรและการปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมก็ยังไม่บรรเทาเบาบางลง แต่กลับมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น มากมายเกินขีดจำกัดที่ธรรมชาติจะสามารถรองรับได้ สารบ่งชี้ที่สำคัญประการหนึ่งคือ “การบริโภค” อย่างไรก็ดีจำกัดและขาดความระมัดระวังของภาคประชาชนและภาคธุรกิจ ที่ผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการการบริโภคจากนอก

ประเทศ ซึ่งวิธีสังคมที่เป็นอยู่เช่นนี้อาจนำมาซึ่งความเสียหายรุนแรงต่อฐานทรัพยากรของประเทศ และก่อผลสวนทางกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในท้ายที่สุด การมียุทธศาสตร์การบริโภคที่ยั่งยืน จึงนับเป็นความจำเป็นที่มีความสำคัญและเร่งด่วนเป็นอย่างมาก ต่อการที่จะนำพาสังคมไทยไปสู่เจตนารมณ์ของการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. 2550 : 6-8)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550–2554) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการผลิตและพฤติกรรมบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยได้จัดทำยุทธศาสตร์การบริโภคที่ยั่งยืนสำหรับบริบทไทย และผลักดันให้เกิดการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการบริโภคที่ยั่งยืนในสังคม สร้างความรู้และความเข้าใจแก่สาธารณชนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคของคนในสังคมให้มุ่งสู่ความยั่งยืนมากขึ้น ปลุกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมใหม่เรื่องการบริโภคอย่างพอเพียง สร้างอุปสงค์ในสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอที่จะจูงใจให้ผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนวิธีการมาผลิตสินค้าและบริการประเภทนี้มากขึ้น เพื่อให้ผู้บริโภคมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม และบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. 2550 : Online)

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2547 : 33) ก็ได้กล่าวถึงการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมว่า เป็นการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เป็นการบริโภคอย่างมีจิตสำนึก และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อความยั่งยืนของคนในยุคปัจจุบันและอนาคต โดยแนวคิดดังกล่าวมีสอดคล้องกับแนวคิดการบริโภคอย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบสนองแนวทางการบริโภคดังกล่าว การศึกษาพฤติกรรมบริโภคอย่างยั่งยืนภาคประชาชน จัดได้ว่าเป็นการศึกษาถึงต้นเหตุของการบริโภคดังกล่าว โดยจะทำให้ทราบถึงปัจจัยแท้จริงที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม และสามารถช่วยส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคของประชาชนให้มีความยั่งยืนได้ ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นผู้นำชุมชน และมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากร รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ดังนั้น ถ้าผู้บริหาร อบต. มีความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ก็จะเป็นแบบอย่างสำคัญในการคุ้มครอง ดูแล รักษา และสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้

ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมบริโภคอย่างยั่งยืนของผู้บริหาร อบต. ดังกล่าว เพราะพฤติกรรมบริโภคถือเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่ผู้บริหาร อบต. ได้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยในการวิจัยนี้จะเป็นการศึกษาพฤติกรรมบริโภคอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการบริโภคในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร อบต. ที่เป็นไปเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยเป็นการบริโภคอย่างมีจิตสำนึกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนกับคนในยุคปัจจุบันและอนาคต ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร และพฤติกรรมบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลในการพัฒนาและส่งเสริมความรู้ สร้างจิตสำนึก และการตื่นตัวในเรื่องการบริโภคเพื่อสิ่งแวดล้อมกับภาคประชาชน สังคม และองค์กรต่างๆ ของประเทศ รวมทั้งเพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบและพฤติกรรมบริโภคให้มุ่งสู่ความพอเพียงและความ

ยั่งยืน ทั้งนี้ก็เพื่อให้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ของสังคม ซึ่งจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศมีความยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

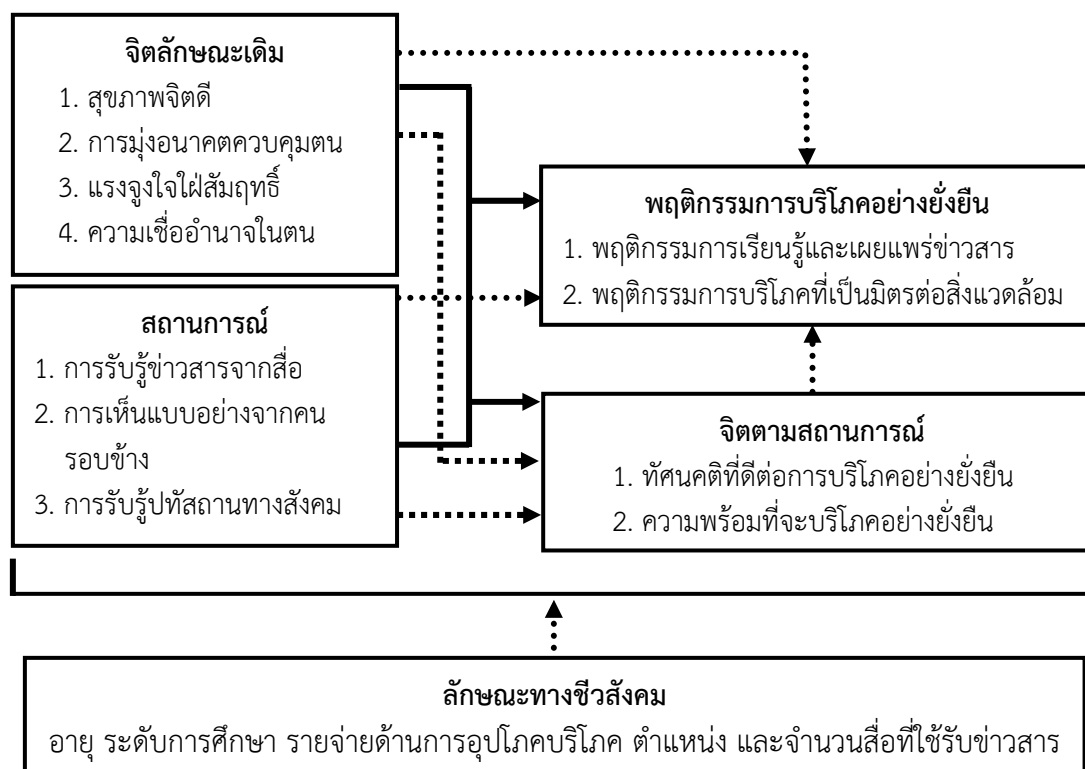
- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับจิตตามสถานการณ์และพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืนของผู้บริหาร อบต.
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับจิตตามสถานการณ์และพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืนของผู้บริหาร อบต.
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมและปัจจัยด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับจิตตามสถานการณ์และพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืนของผู้บริหาร อบต.
- 4) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืนของผู้บริหาร อบต.

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

- 1) ผู้บริหาร อบต. ที่มีสุขภาพจิตดีมาก มุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก มีจิตตามสถานการณ์ 2 ด้าน คือ ทศนคติที่ดีต่อการบริโภคอย่างยั่งยืน ความพร้อมที่จะบริโภคอย่างยั่งยืน และพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืน 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร และพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่ละด้านสูงกว่าผู้บริหาร อบต. ที่มีสุขภาพจิตดีน้อย มุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อย
- 2) ผู้บริหาร อบต. ที่มีการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมาก เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก และการรับรู้ทัศนคติทางสังคมมาก มีจิตตามสถานการณ์ 2 ด้าน คือ ทศนคติที่ดีต่อการบริโภคอย่างยั่งยืน ความพร้อมที่จะบริโภคอย่างยั่งยืน และพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืน 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร และพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่ละด้านสูงกว่าผู้บริหาร อบต. ที่มีการรับรู้ข่าวสารจากสื่อ น้อย เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างน้อย และรับรู้ทัศนคติทางสังคมน้อย
- 3) ผู้บริหาร อบต. ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก รับรู้ทัศนคติทางสังคมมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคอย่างยั่งยืนมาก มีพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืน 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร และพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่ละด้านสูงกว่าผู้บริหาร อบต. ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อย รับรู้ทัศนคติทางสังคมน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคอย่างยั่งยืนน้อย
- 4) ผู้บริหาร อบต. ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาก รับรู้ทัศนคติทางสังคมมาก และมีความพร้อมที่จะบริโภคอย่างยั่งยืนมาก มีพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืน 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร และพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แต่ละด้านสูงกว่าผู้บริหาร อบต. ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อย รับรู้ทัศนคติทางสังคมน้อย และมีความพร้อมที่จะบริโภคอย่างยั่งยืนน้อย
- 5) ตัวแปรจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร รวมกับตัวแปรสถานการณ์ 3 ตัวแปร รวมเป็น 7 ตัวแปร ร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนจิตตามสถานการณ์และพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืนของผู้บริหาร อบต. ได้มากกว่าตัวแปรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว

6) ตัวแปรจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ตัวแปรสถานการณ์ 3 ตัวแปร และตัวแปรจิตตามสถานการณ์ 2 ตัวแปร รวมเป็น 9 ตัวแปร ร่วมกันทำนายปริมาณความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืนของผู้บริหาร อบต. ได้มากกว่าตัวแปรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว

1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (นายกและปลัด อบต.) ทั่วประเทศ พ.ศ. 2554 จาก 5,765 อบต. จำนวน 11,530 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. 2554 : Online) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Yamane ที่ขนาดประชากร 15,000 คน ระดับความมั่นใจ 95% และความคลาดเคลื่อน 3% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,034 คน แต่ผู้วิจัยได้ปรับเพิ่มขึ้นเป็น 1,200 คน และเลือกตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling)

2) ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1) ตัวแปรอิสระ (independent variables)

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 7 ตัวแปร ประกอบด้วย

(1) กลุ่มตัวแปรทางจิตลักษณะเดิม หมายถึง ลักษณะทางจิตใจของบุคคล ซึ่งสะสมดำรงอยู่ภายในบุคคล มี 4 ตัวแปร คือ สุขภาพจิตดี การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจในตน

(2) กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ หมายถึง สิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นบุคคลและไม่ใช่มนุษย์ ทั้งใกล้ตัวและไกลตัว ทั้งที่สะสมมาในอดีตและได้รับในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในภาวะที่บุคคลกำลังจะมีพฤติกรรม มี 3 ตัวแปร คือ การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการรับรู้ทัศนคติทางสังคม

2.2) ตัวแปรตาม (dependent variables)

กลุ่มพฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืน มี 2 ตัวแปร คือ พฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร และพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.3) ตัวแปรประสาน (mediating variables)

กลุ่มจิตตามสถานการณ์ หมายถึง ลักษณะทางจิตของบุคคลผู้กระทำที่เป็นผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมกับสถานการณ์ปัจจุบันของบุคคล มี 2 ตัวแปร คือ ทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคอย่างยั่งยืน และความพร้อมที่จะบริโภคอย่างยั่งยืน

2.4) ตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อย (moderating variables)

ลักษณะทางชีวสังคมของผู้บริหาร อบต. หมายถึง ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวผู้บริหาร อบต. ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา รายจ่ายด้านการอุปโภคบริโภค ตำแหน่ง และจำนวนสื่อที่ใช้รับข่าวสาร

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1) พฤติกรรมการบริโภคอย่างยั่งยืน หมายถึง การบริโภคในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร อบต. ที่เป็นไปเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยเป็นการบริโภคอย่างมีจิตสำนึกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อความยั่งยืนของคนในยุคปัจจุบันและอนาคต ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ตัวแปร คือ

1.1) พฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของสังคม การเผยแพร่ข่าวสารทางสิ่งแวดล้อมให้กับคนรอบข้าง รวมถึงการรับรู้ข่าวสารทางสิ่งแวดล้อมจากคนรอบข้าง วัดโดยแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสาร จำนวน 9 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมิน 5 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนแต่ละพฤติกรรมอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน ผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสารในระดับสูง และผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมการเรียนรู้และเผยแพร่ข่าวสารในระดับต่ำ

1.2) พฤติกรรมบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้สิ่งของต่างๆ เท่าที่จำเป็น และไม่สร้างให้เกิดขยะเพิ่มมากขึ้น โดยการใช้สิ่งของอื่นๆ ทดแทน เพื่อลดการเกิดขยะ (reduce) การปฏิเสธที่จะใช้สิ่งของฟุ่มเฟือย หรือเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม (reject) จำนวน 28 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมิน 5 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนแต่ละพฤติกรรมอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน ผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในระดับสูง และผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ

2) **สุขภาพจิตดี** หมายถึง ลักษณะทางจิตและอารมณ์ที่แสดงถึงการไม่รู้สึกรู้สีกังวลจนเกินเหตุ ไม่โกรธง่าย ไม่ตื่นตันทง่าย มีสมาธิ และมีความกล้าในสิ่งที่สมควร วัดโดยแบบวัดสุขภาพจิตดี จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรประเมิน 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน ทุกข้อมีลักษณะเป็นข้อความทางลบ ดังนั้น ผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีสุขภาพจิตที่ดีน้อย ส่วนผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีสุขภาพจิตที่ดีมาก

3) **การมุ่งอนาคตควบคุมตน** หมายถึง ปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกลถึงเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รู้จักอดได้รอได้เพื่อรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคตนั้น วัดโดยแบบวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตน จำนวน 8 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรประเมิน 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน ผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ส่วนผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

4) **แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์** หมายถึง ความมุ่งมั่นหรือปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ และมีความเพียรพยายามเพื่อกระทำสิ่งนั้นให้บรรลุโดยไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางพยายามฝ่าฟันให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ วัดโดยใช้แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 13 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรประเมิน 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 11-66 คะแนน นายก อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนนายก อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

5) **ความเชื่ออำนาจในตน** หมายถึง ปริมาณความตระหนักว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการกระทำของตนเองแทบทั้งสิ้น ตรงข้ามกับผู้ที่เชื่ออำนาจนอกตน ซึ่งเป็นผู้ที่คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้นมาจากโชค/เคราะห์ ความบังเอิญ หรือเกิดจากการกระทำของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง วัดโดยแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน จำนวน 11 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรประเมิน 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน ผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีความเชื่ออำนาจในตนสูง ส่วนผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

6) **การรับรู้ข่าวสารจากสื่อ** หมายถึง ความสนใจในการรับทราบข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชน ประเภทยาข่าวยุทธศาสตร์ วิทย์ และสื่อสิ่งพิมพ์ วัดโดยแบบวัดการรับรู้ข่าวสารจากสื่อ จำนวน 6 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรประเมิน 5 หน่วยตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน ผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีการรับรู้ข่าวสารในปริมาณมาก และผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ารับรู้ข่าวสารในปริมาณน้อย

7) **การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง** หมายถึง การรับทราบของนายก อบต. โดยการพบเห็นเพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน และคนในชุมชน มีการแสดงพฤติกรรมและ/หรือยกย่องคนที่ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง วัดโดยใช้แบบวัดการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง จำนวน 5 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรประเมิน 5 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 9-

54 คะแนน นายก อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก ส่วนนายก อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างน้อย

8) การรับรู้ทัศนคติทางสังคม หมายถึง การที่นายก อบต. รับรู้ว่าครอบครัว เพื่อนร่วมงาน ชุมชน ต้องการให้ตนปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด และตนคล้อยตามบุคคลเหล่านี้ มากน้อยเพียงใด วัดโดยใช้แบบวัดการรับรู้ทัศนคติทางสังคม จำนวน 8 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยมาตรา ประเมิน 5 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน ดังนั้น นายก อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีการรับรู้ทัศนคติจากคนรอบข้างมาก ส่วนนายก อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีการรับรู้ทัศนคติจากคนรอบข้างน้อย

9) ทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคอย่างยั่งยืน หมายถึง การประเมินว่าพฤติกรรมกรรมการบริโภคอย่าง ยั่งยืนเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ มีความรู้สึกชอบ พอใจต่อพฤติกรรมนั้น วัดโดยแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อการ บริโภคอย่างยั่งยืน จำนวน 13 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมิน 5 หน่วยตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยคะแนนจึงอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน ผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูง กว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีต่อการลดปริมาณขยะมาก และผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีต่อการลดปริมาณขายน้อย

10) ความพร้อมที่จะบริโภคอย่างยั่งยืน หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมการ บริโภคอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต วัดโดยแบบวัดความพร้อมที่จะบริโภคอย่างยั่งยืน จำนวน 9 ข้อ แต่ ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมิน 5 หน่วยตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัย คะแนนจึงอยู่ระหว่าง 1-5 คะแนน ผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีความพร้อม ที่จะบริโภคอย่างยั่งยืนมาก และผู้บริหาร อบต. ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีความพร้อมที่ จะบริโภคอย่างยั่งยืนน้อย

11) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง นายกและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทั่ว ประเทศ

12) อายุ หมายถึง อายุของผู้บริหาร อบต. แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (47 ปี) เป็น เกณฑ์ในการแบ่ง คือ กลุ่มอายุน้อย (อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 47 ปี) และกลุ่มอายุมาก (อายุมากกว่า 47 ปี)

13) ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหาร อบต. แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มการศึกษาน้อย (ต่ำกว่าปริญญาตรี) และกลุ่มการศึกษามาก (ปริญญาตรีหรือสูงกว่า)

14) รายจ่ายด้านการอุปโภคบริโภคต่อเดือน หมายถึง รายจ่ายด้านการอุปโภคและบริโภคของ ครอบครัวผู้บริหาร อบต. ต่อเดือน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มรายจ่ายน้อย (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท/เดือน) และกลุ่มรายจ่ายมาก (มากกว่า 20,000 บาท/เดือน)

15) ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งปัจจุบันของผู้บริหาร อบต. แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นายก อบต. และปลัด อบต.

16) จำนวนสื่อที่ใช้รับข่าวสาร หมายถึง จำนวนสื่อที่ผู้บริหาร อบต. ได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการบริโภคอย่างยั่งยืน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มรับสื่อน้อย (รับข่าวสารจากสื่อ 1-2 ประเภท) และกลุ่มรับสื่อมาก (รับข่าวสารจากสื่อมากกว่า 2 ประเภท)